

Prva mlada dama hrvatske matematike

Mislite li da su svi velikani matematike bili muškarci? Razmislite opet. Da, vjerovali ili ne, umjetnost brojeva nije rezervirana isključivo za jači spol. Doduše, čak i kad bi ta smiješna tvrdnja bila istinita, upravo u ovom času dolaze djevojke koje će joj ozbiljno uzdrmati temelje. Moja malenkost imala je izuzetnu čast razgovarati s jednom od njih. Ta nasmijana, temperamentna Bračanka kao da želi srušiti svaku zamislivu predrasudu o tipičnom matematičaru. Brbljava, zaigrana, katkad djetinjasta, uvijek šarmantna – ona je djevojka s kojom se ne biste mogli dosađivati ni kad biste to htjeli. Kao najbolje prijatelje s matematičkih olimpijada istaknula je Brazilce i Argentinke. Ne planira daleko unaprijed jer želi svoj život živjeti ovdje i sada. U Zagrebu se zatekla na Zimskoj školi matematike i bilo bi više nego glupo propustiti priliku za razgovor, te se stoga vaša novinarka potrudila naći u pravo vrijeme na pravom mjestu.

Slika s državnog natjecanja u Puli – ponovo olimpijka

Dame i gospodo, nova *PlayMath*ova gošća . . . DIJANA KRESO.

Rođena natjecateljica

▷ *Za sve čitatelje koji te nisu imali sreću upoznati, tko je Dijana?*

Uf, što da ti sad kažem. . . Dijana je Bračanka, maturantica Gimnazije *Bol* . . . voli matematiku, voli putovati, voli natjecanja. . .

▷ *Naročito matematička natjecanja, čini se.*

Istina, počela sam se natjecati još u četvrtom razredu osnovne škole. U mojoj su školi razredi vrlo mali, tako da profesori brzo shvate tko ima smisla za što. Osim toga, moja mama je profesorica matematike pa je to na neki način bio prirodni odabir. . . A i obožavam se natjecati, davati sve od sebe, uspijevati. U petom razredu počela sam malo ozbiljnije raditi, došla do regionalne razine (*najviša koja postoji sve do sedmog razreda, op.a.*). . . I tamo je sve dobro prošlo.

▷ *Dobro prošlo? Dakle, bila si prva?*

Pa da (smijeh). U sedmom razredu stvarno sam prionula poslu, što se odrazilo i na rezultatima – osvojila sam drugu nagradu na državnom natjecanju, a u osmom, te u prvom i drugom razredu gimnazije prvu nagradu. . .

▷ *Tu je i prvo mjesto na Mediteranskom natjecanju.*

Da, naravno. Moram priznati da su mi se u drugom razredu zbilja, kako se kaže, poklopile zvijezde. Te sam godine osvojila prvo mjesto na državnom natjecanju, što je bio odličan rezultat u pravom trenutku, tako da sam bila pozvana na Malu olimpijadu i na kraju ušla u reprezentaciju. Na IMO, koja se te godine održala u Škotskoj, nedostajala su mi 2 boda do bronce, osvojila sam pohvalu. . .

▷ *Na IMO si sudjelovala i ove godine. Kako ti se svidio Japan?*

Jako, ljudi su strašno ljubazni i susretljivi. Jedan nam je gospodin sam ponudio pomoć kad je vidio kako izgubljeno djelujemo.

▷ ***Uvriježene predrasude o Japancima-robotima nisu dakle istinite?***

Ni govora, ljudi imaju posve krivu sliku o njima. Istina je, doduše, da se sve odvija užasno brzo, na ulicama je uvijek gužva i svi jure za svojim poslom. Vlakovi su, naravno, točni u sekundu i sve je vrlo organizirano.

▷ ***Kako je bilo na samom natjecanju?***

Bilo je sjajno, sreća sam dosta prijatelja koji su i prošle godine sudjelovali na IMO, a s kojima sam se dopisivala putem *e-maila*, upoznala nove ljude, odlično se zabavila. . . Olimpijade su posebne baš po tome što ostaje relativno mnogo vremena nakon što završi natjecanje, pa imaš priliku upoznati vršnjake iz svih krajeva svijeta. Natjecatelji se, kad nestane pritisak, opuste i postanu vrlo otvoreni i zabavni, izmjenjuju se sitni darovi, ekipe se međusobno družu, atmosfera je odlična. Meni je ove godine i rođendan bio baš za vrijeme olimpijade pa su mi svi čestitali, dobila sam i tortu od naše "vodičice" Japanke.

▷ ***Imaš li neku zanimljivu anegdotu koju bi nam mogla ispričati?***

Kako da ne! Ima ih više, ali možda je najzabavniji bio organizirani cjelodnevni izlet u *Disneyland*. Cijeli je taj golemi zabavni park namijenjen djeci do 8 godina, tako da nakon jednog sata više nismo imali što raditi. No, onda smo otkrili (doduše isto dječju) predstavu koja se davala u dvorani s nevjerojatno udobnim sjedalima. Budući da smo bili užasno iscrpljeni i neispavani, ostatak dana proveli smo na predstavi - drijemajući.

Umjetnost u matematici

▷ ***Što te to ustvari privlači u matematici, zbog čega je toliko voliš?***

Nije to baš lako objasniti. . . Mislim da je to zapravo njezina umjetnička strana, neki neopisiv osjećaj koji te obuzme kad vidiš neki elegantni dokaz, neko neobično rješenje, kad shvatiš koliko ti je drago što se tako nečim baviš i koliko je matematika u svojoj biti zapravo lijepa. Da, lijepa, ne postoji bolja riječ za to.

Nije nevažno ni to što sam kroz natjecanja stekla brojne prijatelje, cure i dečke koje zanimaju iste stvari kao i mene i koje uvijek rado ponovno sretnem na državnim natjecanjima.

▷ ***Postoji li neko područje matematike koje posebno voliš ili ne voliš?***

Volim planimetriju i teoriju brojeva, a nesumnjivo mi je najmrža stereometrija. Ni kombinatorika mi nije posebno draga, nekako mi je to. . . što ja znam, sat vremena sjediš, misliš, ne smišliš. . . (smijeh)

▷ ***Voliš li više raditi sama ili u grupi?***

Radije radim sama, ne volim kad mi nešto odvlači pozornost. Premda su, recimo, pripreme za IMO po mom mišljenju izvrsno koncipirane. Radi se u grupama koje nisu prevelike, a svi se predavači jako trude i pokušavaju nam prenijeti što više svog znanja a da nam ne "nabijaju komplekse" ako nešto ne znamo jer su svjesni da je grupa sastavljena od učenika različite dobi i s različitim nivoom znanja. Mislim da je takav stav dobar jer je vrlo važno znati da iza sebe imaš ljude koji te podržavaju i kojima se možeš obratiti ako ti zatreba pomoć ili savjet.

▷ ***Funkcioniraš li bolje pod pritiskom?***

Definitivno, najbolje radim kad "tjeram" samu sebe jer znam da nešto, realno gledano, mogu ili znam.

▷ ***Imaš li kakav poseban ritual prije natjecanja?***

Pa i nemam. Jedino dan-dva prije natjecanja ništa ne radim, ne rješavam zadatke, ne bubam teoreme. Jednostavno se odmaram i puštam da mi se stvari slegnu u glavi. Znam da sam dosta radila i ne želim da mi nešto u zadnji čas naruši samopouzdanje jer od toga nema nikakve koristi. Prije IMO odlazila sam i u duge jutarnje šetnje.

▷ ***Kakvi su ti planovi za budućnost?***

Nikad ne stvaram dugoročne planove jer se lako predomišljam (smijeh). Zasad sam se jedino odlučila za studij matematike na PMF-u, inženjerski smjer. Nemam pritom na umu neku veliku karijeru, ali voljela bih se baviti znanstvenim radom. Predavati na fakultetu isto ne bi bilo loše.

▷ ***Možeš li mi, iz položaja jedne dame, otkriti zašto je u matematici na malo višem nivou toliko više mladića nego djevojaka?***

Dijana s kolegama u Japanu

Ne mogu, ne znam odgovor na to (smijeh). Mislim da naprosto zato što su dečki općenito više orijentirani prema prirodnim znanostima, stvarno ne znam.

▷ ***Što radiš kad ne radiš?***

Čitam, gledam filmove. Ne izlazim baš puno jer je prometna povezanost mog Sumartina s ostatkom Brača jako loša - svega dva autobusa dnevno - a o vezi Brač-kopno da se i ne govori, tako da ako želim izaći, primjerice, u Bol, ostajem tamo cijeli vikend, prespavam kod nekoga.

Naj, naj,...

▷ ***...matematičar?***

Euler, zbog širine područja koje je obuhvatio svojim radom. Nema čime se nije bavio.

▷ ***...matematički teorem?***

Erdőseva nejednakost u trokutu.

▷ ***...film?***

Kum, Pakleni šund... Žao mi je što ljudi imaju tako slabo razvijenu naviku odlaska u kino, uvijek nekoga moram vući za rukav da ide sa mnom.

▷ ***...knjiga?***

Junak našeg doba, Zločin i kazna... Volim neuobičajene pristupe u pisanju, ich-formu, iznenađenja. Najradije čitam psihološke romane.

▷ ***...olimpijska ambicija?***

Teško pitanje... Osvajanje brončane medalje, pretpostavljam.

▷ ***...vrsta glazbe?***

Zanimljivo, ne mogu reći da me glazba previše zanima. Slušam što god moja sestra pusti. Ako baš moram izabrati, onda neki lakši rock.

▷ ***...doba godine?***

Proljeće i ljeto. Sumartin je jako lijep kad zatopli, samo što ja onda obično nisam kod kuće.

Za kraj

▷ ***Bilo je zadovoljstvo razgovarati s tobom, Dijana. Još mi samo za kraj reci što misliš o našem časopisu...***

PlayMath-u? Mislim da je zbilja dobar, nađe se ponešto za svakoga, čak i iz pozicije nekoga tko se ne bavi matematikom. Samo tako nastavite!

Razgovarala: Hana Ševerdija